

MUZIEK

aantrekkelijke opgave kunnen zijn, de meest gunstige liggingen, registers en combinaties der instrumenten voor dit doel uit te probeeren, zooals dit in een minder fraaien technischen term genoemd wordt. De kunst hiervan is natuurlijk, den muzikalen inhoud der compositie niet onder het experiment te doen lijden!

Vervolgens zou men kunnen onderzoeken, in hoeverre de radio een gunstigen invloed kan uitoefenen op de muzikale zelfwerkzaamheid der luisteraars. Op de radio rust de kwade naam, dat zij de gemakzucht in de hand werkt en het musiceeren in de huiskamer overbodig maakt. Het lijkt mij overdreven, de radio uitsluitend de schuld te geven van den klaarblijkelijken achteruitgang in de particuliere muziek-beoefening. Maar wel komt het mij voor, dat de radio zich veel nauwer kan aansluiten bij de interessesfeer van den ambitieuzen dilettant. Pianisten, violisten etc., die voor de microfoon „op treden” (deze term is reeds misplaatst!), beïjveren zich doorgaans, om een reeks moeilijke concertstukken voor te dragen, doch hoe zelden hoort men een tweestemmige Invention van Bach, een sonatine van Mozart of eenig ander eenvoudig voordrachtstuk spelen, dat ook binnen het bereik van den actieven muzikliefhebber ligt? Een vaste rubriek van onberispelijk en muzikaal voorgedragen eenvoudige liederen en stukken voor allerlei instrumenten en ensembles zou de beoefening van de „huismuziek” aanzienlijk kunnen bevorderen. Zulk een rubriek zou zelfs als een soort van informatiedienst kunnen fungeeren, welke den dilettant steeds nieuwe en aantrekkelijke stof kan leveren.

Een geheel eigen genre van de radio, dat

nog lang niet tot volledige ontwikkeling is gekomen, is het z.g. hoorspel. Hierover zou in litterair opzicht reeds menige opmerking te maken zijn, doch ook de muzikale factor vraagt hier alle aandacht. In de tooneelwereld wordt de muziek stelselmatig verwaarloosd, doch al ben ik ervan overtuigd dat tooneel zonder muziek eigenlijk ondenkbaar is, toch is het te begrijpen, dat ons tegenwoordig tooneel zich de weelde der muziek slechts zelden kan veroorloven. In de radiowereld is de situatie zooveel te gunstiger: men heeft de musici in eigen huis, dus voortdurend ter beschikking. In het radio-hoorspel heeft elk geluid, elke klank een bepaalde voorstelling in de verbeelding wakker te roepen. Zoowel uit de opeenvolging als uit de gelijktijdigheid dier geluiden moet de bedoeling van het spel den toehoorder duidelijk worden. De muziek kan hier prachtig dienen om datgene te suggereeren, dat men zich niet visueel voor den geest kan halen. In de imaginaire klankwereld, welke het hoorspel vertegenwoordigt, beweegt de muziek zich uit hoofde van haar atmosferisch karakter op een ander niveau dan het gesproken woord en de situatieschilderende geluiden welke daarmee annex zijn. Zij kan bepaalde stemmingen accentueeren, het complex van auditieve indrukken verhelderen, verdiepen en eer toegankelijk maken. Zorgvuldige samenwerking tusschen schrijver en componist zou op dit terrein tot opmerkelijke resultaten kunnen leiden.

Het vierde punt betreft de muzikale voorlichting, waarvan men m.i. nog een ruimer gebruik zou kunnen maken, dan tot nu toe het geval is. Ik bedoel hiermee niet, dat men van de radio een gecontinueerde muziek-